

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-50-9-55
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-14 pavedimą Nr. P-50-9

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Asta Giedrikienė (grupės vadovė)
Violeta Butkienė

Auditas pradėtas 2010-06-14
Auditas baigtas 2011-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu: www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo	6
1.1. Dėl Lietuvos mokslo tarybos administravimo ir valdymo	6
1.2. Dėl projektų finansavimo	8
1.3. Dėl atsiskaitymo už projektų vykdymą	14
1.4. Dėl tarybos narių darbo apmokėjimo	20
1.5. Dėl priedų skyrimo	22
2. Pastebėjimai dėl buhalterinės apskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	22
3. Kiti pastebėjimai	22
4. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas	24
5. Rekomendacijos	24
Priedai	26

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu; Lietuvos mokslo tarybos 2010 m. finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško požiūriu.

Audituojamas subjektas – Lietuvos mokslo taryba, adresas: Gedimino pr. 3, LT-01103 Vilnius, identifikavimo kodas – 188716281.

Taryba yra biudžetinė įstaiga, kurios pagrindiniai uždaviniai: patarti Seimui ir Vyriausybei mokslo ir mokslininkų rengimo klausimais; dalyvauti įgyvendinant mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros (toliau – tyrimų ir plėtros) programinį konkursinį finansavimą; nustatyti mokslinės veiklos vertinimo kriterijus, organizuoti Lietuvoje vykdomos mokslinės veiklos vertinimą, nagrinėti ir teikti siūlymus dėl šios veiklos veiksmingumo ir atitikties valstybės reikmėms; skatinti Lietuvos mokslo išteklių plėtrą, mokslo ir studijų institucijų veiklą, kelti mokslo prestižą.

Audituojamu laikotarpiu tarybai vadovavo pirmininkas Eugenijus Butkus, vyriausiąja finansininke dirbo Algimanta Laskauskienė.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Šioje ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2010 m. finansines ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Teisės akte numatyta¹, kad finansinių ataskaitų rinkiniai pateikiami Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje. Finansų ministro patvirtintame 2010 metų konsolidavimo kalendoriuje² nurodyta, kad Lietuvos mokslo taryba finansines ataskaitas šioje sistemoje turi pateikti iki gegužės 26 dienos.

Kadangi finansinių ataskaitų rinkinys bus pateiktas Finansų ministerijai ir patikrintas baigus auditą, todėl nuomonės dėl Lietuvos mokslo tarybos finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo audito išvadoje nepareiškiame.

Audito metu buvo vertinamas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS) ir audituojamas Lietuvos mokslo tarybos 2010 metų biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų 2010 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Lietuvos mokslo taryba 2010 metais vykdė programą „Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra“, finansuojamą iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos ir techninės paramos iš Europos Sąjungos lėšų. Jai patvirtinta 66 909 tūkst. Lt asignavimų, kurie buvo skirti išlaidoms (iš jų 1 905,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui)³.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 1 proc. (506,1 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p.

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. 1K-171 „Dėl 2010 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 70 (2010-12-08 nutarimo Nr. 1747 redakcija) „Dėl 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.

arba jų visuma rodo, kad ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- vidaus kontrolės veiksmingumo ir nuoseklumo vertinimas (kontrolės testai);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (darbo užmokesčio, projektų finansavimo) atliktos vidutinės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo

1.1. Dėl Lietuvos mokslo tarybos administravimo ir valdymo

Seimo nutarimu⁴, Lietuvos mokslo tarybos nuostatai buvo patvirtinti 2009 m. gruodžio mėnesį. Nuo 2010 m. sausio 1 d. Valstybinis studijų fondas, vadovaudamasis Vyriausybės nutarimu⁵ ir Švietimo ir mokslo ministro pateiktu pasiūlymu⁶, perdavė⁷ Lietuvos mokslo tarybai fondo iki 2010 m. sausio 1 d. turėtas funkcijas, susijusias su programiniu konkursiniu mokslinių tyrimų finansavimu. Perdavus funkcijas Lietuvos mokslo taryboje 2010 m. buvo priimami nauji darbuotojai. Jų padaugėjo nuo 28 metų pradžioje iki 43 darbuotojų metų pabaigoje. Vyriausybė nacionalinių mokslo programų sąrašą⁸ (6 programas) patvirtino 2008 m. spalio mėnesį (nacionalinių mokslo programų nuostatus⁹ – 2008 m. liepos mėnesį). Pažymėtina, kad nors nacionalinių mokslo programų sąrašas buvo patvirtintas 2008 m., tačiau programos buvo rengiamos ir tvirtinamos 2010 metų eigoje: „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“¹⁰ – sausio mėnesį, „Ateities energetika“¹¹, Lėtinės neinfekcinės ligos“¹² ir „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“¹³ – birželio mėnesį. Jų įgyvendinimo tvarkos aprašai taip pat buvo rengiami ir tvirtinami 2010 metais. Lietuvos mokslo tarybai skirtas finansavimas iš valstybės biudžeto lėšų padidėjo nuo 5,2 mln. Lt 2009 m. iki 66,9 mln. 2010 m.

Mūsų nuomone, esant pirmiau išdėstytoms aplinkybėms, nebuvo sudarytos sąlygos tarybai tinkamai pasiruošti administruoti programiniam konkursiniam mokslinių tyrimų finansavimui skirtas valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšas.

⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-08-19 nutarimas Nr. 540 (2009-08-19 nutarimo Nr. 874 redakcija) „Dėl Valstybinio studijų fondo nuostatų patvirtinimo“.

⁶ LR švietimo ir mokslo ministro 2009-11-26 raštas Nr. 40-11-R-8587.

⁷ Valstybinio studijų fondo 2010-01-29 raštas Nr. R2-57.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 980 „Dėl Nacionalinių mokslo programų sąrašo patvirtinimo“.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 731 „Dėl Nacionalinių mokslo programų nuostatų patvirtinimo“.

¹⁰ LR švietimo ir mokslo ministro 2010-01-05 įsakymas Nr. V-7 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ patvirtinimo“.

¹¹ LR švietimo ir mokslo ministro 2010-06-19 įsakymas Nr. V-950 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ patvirtinimo“.

¹² LR švietimo ir mokslo ministro 2010-06-19 įsakymas Nr. V-952 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ patvirtinimo“.

¹³ LR švietimo ir mokslo ministro 2010-06-19 įsakymas Nr. V-951 951 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ patvirtinimo“.

Viena iš Lietuvos mokslo tarybos nuostatuose¹⁴ numatytų funkcijų – įgyvendinti programinį ir konkursinį mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros darbų finansavimą. Vienas iš tarybos padalinių yra Mokslo fondas, kuris įgyvendina tarybos sprendimus dėl mokslo programų ir mokslinių tyrimų projektų programinio konkursinio finansavimo ir atlieka tarybos administracinę, organizacinę ir informacinę darbą.

Seimo nutarimu patvirtintuose tarybos nuostatuose¹⁵ nurodyta, kad tarybai vadovauja ir jos vienasmenis valdymo organas yra tarybos pirmininkas, yra nustatytos jo teisės ir pareigos. Nuostatuose taip pat nurodyta, kad tarybos pirmininko pavedimu arba valdybos nutarimu pirmininko pareigas gali eiti vienas iš pirmininko pavaduotojų. Pirmininkas gali suteikti kitam tarybos nariui įgaliojimus atstovauti tarybai konkrečiais klausimais. Nesivadovaujant tarybos nuostatais, Lietuvos mokslo tarybos pirmininko įsakymu¹⁶, Mokslo fondo direktorė A. V. (ji nėra nei pirmininko pavaduotoja, nei tarybos narė) įgaliota pasirašyti tarnautojų ir darbuotojų priėmimo ir atleidimo dokumentus ir darbo sutartis, įgaliojimus atstovauti tarybai teismuose, Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje, procesinius dokumentus teismams, siuntimus į komandiruotę LR teritorijoje ir į užsienį (įsakymus), įsakymus dėl atostogų suteikimo tarybos darbuotojams, buhalterinės – finansinės apskaitos dokumentus, kuriems reikalingas įstaigos vadovo parašas, finansinės atskaitomybės dokumentus, tarybos valstybės biudžeto programų sąmatas ir tvirtinti nepavaldžių įstaigų valstybės biudžeto programų sąmatas, susijusias su konkursiniu programiniu mokslinių tyrimų projektų finansavimu, civilines sutartis (autorines, darbų atlikimo, nuomos, panaudos ir kt.), pranešimus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui apie apdraustojo asmens priėmimą į darbą bei atleidimą iš darbo ir nemokamų atostogų suteikimą, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pažymėjimus ir kitus dokumentus, teisės aktais pavestus pasirašyti įstaigos vadovui.

Atkreipiame dėmesį, kad Biudžeto sandaros įstatymas¹⁷ nustato, kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojai yra biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai. Biudžetinių įstaigų įstatymas¹⁸ nustato, kad biudžetinės įstaigos vadovas yra vienasmenis biudžetinės įstaigos valdymo organas, o biudžetinių įstaigų vadovo pareigos – organizuoti biudžetinės įstaigos darbą, kad būtų įgyvendinami biudžetinės įstaigos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos, užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ir biudžetinės įstaigos nuostatų, nustatyta tvarka priimti ir atleisti biudžetinės įstaigos darbuotojus, tvirtinti biudžetinės įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršijant nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus, garantuoti, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiami ataskaitų rinkiniai ir statistinės

¹⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“.

¹⁵ Ten pat.

¹⁶ Tarybos pirmininko 2010-02-01 įsakymas Nr. V-7 „Dėl įgaliojimų suteikimo“.

¹⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2009-10-22 įstatymo Nr. XI-446 redakcija), 4 str. 1 d.

¹⁸ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (2010-01-21 įstatymo Nr. XI-666 redakcija), 9 str. 1 ir 2 d.

ataskaitos būtų teisingi, užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą.

Pažymėtina, kad tarybos nuostatuose¹⁹ numatyta, kad tarybos pirmininko kandidatūrą parenka švietimo ir mokslo ministras bei pristato Vyriausybei, kuri teikia tvirtinti Seimui. Audito metu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija raštu²⁰ buvo informuota apie tai, kad tarybos pirmininkas, deleguodamas įstaigos vadovo funkcijas kitam įstaigos darbuotojui, nusišalino nuo įstaigos administravimo veiklos ir pareigų, nustatytų įstatymuose ir tarybos nuostatuose.

Tarybos pirmininkas nusišalino nuo įstaigos administravimo veiklos, pareigų ir atsakomybės, nustatytų įstatymuose ir tarybos nuostatuose, neteisėtai delegavęs įstaigos vadovo funkcijas mokslo fondo direktoriui, kuris negali eiti pirmininko pareigų.

1.2. Dėl projektų finansavimo

Taryba 2010 metais finansavo 1114 projektus, kuriems vykdyti panaudojo 46,3 mln. Lt biudžeto lėšų (1 priedas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu²¹ patvirtino prioritетines Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptis 2007-2010 metams. Tai:

1. moksliniai tyrimai žmogaus gyvenimo kokybei užtikrinti (genomika ir biotechnologijos sveikatai ir žemės ūkiui; geros kokybės, saugaus ir ekologiško maisto technologijos; ekosistemų ir klimato pokyčiai);
2. moksliniai tyrimai, skirti žinių visuomenei kurti (informacinės visuomenės technologijos; piliečiai ir valdymas žinių visuomenėje; tautinio identiteto išsaugojimas globalizacijos sąlygomis);
3. moksliniai tyrimai, skirti nanotechnologijoms kurti (nanomokslas; nanotechnologijos; daugiavfunkčių nanostruktūrinių medžiagų kūrimas);
4. moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra, skirti branduolinės saugos eksploatuojant Ignalinos atominę elektrinę ir nutraukiant jos eksploatavimą bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo uždaviniam spręsti (branduolinė sauga; radioaktyviųjų atliekų tvarkymo technologijos);
5. moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra, skirti Lietuvos pramonės tarptautiniam konkurencingumui didinti: biotechnologijos, mechatronikos, lazerinių, informacijos ir kitų aukštųjų technologijų kūrimas.

Aukščiau išvardytoms mokslo kryptims įgyvendinti tarybos nutarimais buvo tvirtinamos programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės kultūrinės) plėtros įgyvendinimo veiklos: „Nacionalinės mokslo programos“ (patvirtintos LRV nutarimais, Švietimo ir

¹⁹ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“.

²⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2010-12-09 raštas Nr. S-(50-1697)-2574 „Dėl informacijos“.

²¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-02-07 nutarimas Nr. 166 „Dėl prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo“.

mokslo ministro įsakymais), „Plėtos programos“, „Kitų mokslinių tyrimų projektai“, „Paramos ir stažuotčių programa“, kurioms vykdyti buvo skiriamas finansavimas.

Finansuojant „Kitų mokslinių tyrimų projektus“, didžiausia dalis valstybės biudžeto lėšų (9,3 mln. Lt arba 20 proc. nuo visų plėtos įgyvendinimo veiklai panaudotų lėšų) 2010 metais panaudota „Mokslininkų iniciatyva parengtiems projektams ir projektams, vykdomiems pagal tarptautines programas“. Šiai veiklai priskiriami projektai - lituanistiniai, socialiniai, pramoninės biotechnologijos, sveikatos problemų ir kt., kurie patenka į mokslininkų iniciatyva parengtus projektus ir yra finansuojami iš šiai veiklai skirtų asignavimų, nors pagal temą galėtų būti finansuoti kaip nacionalinių mokslo, plėtos ar kitų programų projektai. Biudžeto asignavimai mokslinių tyrimų projektams finansuoti skiriami pagal Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo aprašą²², kuriame nenustatyti projektų mokslinių kryptių atrankos kriterijai, todėl, finansuojami pačių įvairiausių temų projektai (praėję ekspertinį vertinimą).

Pavyzdys

Vyriausybės nutarimu²³ buvo patvirtinta „Nacionalinė lituanistikos plėtos 2009-2015 metų programa“. Šiai programai vykdyti 2010 metais buvo skelbiami kvietimai teikti projektus ir, ekspertams įvertinus bei tarybai pritarus, buvo finansuota 111 projektų už 3,3 mln. Lt. Be to, iš „Mokslininkų iniciatyva parengtų projektų“ taip pat buvo finansuojami projektai lituanistine tema (Lietuvių kalbos instituto projektas „Lietuvių kalbos antriniai predikatyvai: semantika ir morfosintaksė“ (projektui vykdyti skirta 143,4 tūkst. Lt, iš jų 2010 m. – 67,8 tūkst. Lt; Vytauto Didžiojo universiteto projektas „Morfeminė lietuvių kalbos žodžių struktūra“ (projektui vykdyti skirta 84,8 tūkst. Lt, iš jų 2010 m. – 42,9 tūkst. Lt; Lietuvių kalbos instituto projektas „Mikalojaus Daukšos katekizmo (1595) sintaksė“ (projektui vykdyti skirta 108,9 tūkst. Lt, iš jų 2010 m. – 46,9 tūkst. Lt).

LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu²⁴ buvo patvirtinta Nacionalinė mokslo programa „Lėtinės neinfekcinės ligos“. Šiai programai vykdyti 2010 metais buvo skelbiami kvietimai teikti projektus ir, ekspertams įvertinus bei tarybai pritarus, buvo finansuota 29 projektai už 4,1 mln. Lt. Be to, iš „Mokslininkų iniciatyva parengtų projektų“ tai pat buvo finansuojami projektai lėtinių ligų tema (Vilniaus universiteto projektai: „Lėtinių neinfekcinių ligų diagnostiniai tyrimai infraraudonosios spektrinės mikroskopijos metodu“ (projektui vykdyti skirta 180,0 tūkst. Lt, iš jų 2010 m. – 90 tūkst. Lt) ir „Reumatoidinio artrito fotosensibilizuotos terapijos modelis in vitro“ (projektui vykdyti skirta 140,4 tūkst. Lt, iš jų 2010 m. – 50,4 tūkst. Lt).

Pavyzdžiuose nurodyti tik keli įvairių temų projektų priskyrimo „Mokslininkų iniciatyva parengtiems projektams ir projektams, vykdomiems pagal tarptautines programas“ atvejai. Audito metu tokių atvejų nustatyta ir nacionalinėje mokslo programoje „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“.

Negalime patvirtinti, kad 9,3 mln. Lt buvo panaudoti tinkamai, nes, nesant atrankos kriterijų, kokie mokslinių tyrimų projektai patenka į veiklą „Kiti mokslinių tyrimų projektai“ negalime nustatyti, ar panašūs projektai nebuvo finansuoti iš kitų programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės kultūrinės) plėtos įgyvendinimo veiklą, pvz. nacionalinių mokslo programų.

²² Lietuvos mokslo tarybos 2010-10-25 nutarimas Nr. VII-50 „Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo aprašas“.

²³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-04-15 nutarimas Nr. 306 „Dėl Nacionalinės lituanistikos plėtos 2009–2015 metų programos patvirtinimo“.

²⁴ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010-06-19 įsakymas Nr. V-952 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Lėtinės neinfekcinės ligos“ patvirtinimo“.

Neapibrėžtas ir chaotiškas pačių įvairiausių temų projektų finansavimas iš mokslininkų iniciatyva parengtų projektų ir projektų, vykdomų pagal tarptautines programas, nenustačius mokslinių krypčių atrankos kriterijų (net ir po ekspertinio vertinimo), neužtikrina skaidraus biudžeto lėšų naudojimo.

Taryba patvirtino Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašą²⁵, taikomą programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės kultūrinės) plėtros finansavimui. Aprašo 1 priedo IV dalyje „Projekto išlaidų sąmata“ nurodytos išlaidos, kokias gali patirti projektų vykdytojai: darbo užmokestis, socialinio draudimo ir kitos įmokos, išlaidos paslaugoms, autoriniams darbams, prekėms, komandiruotėms ir ilgalaikiam turtui įsigyti, pridėtinės išlaidos bei papildomos pridėtinės išlaidos mokslinei įrangai eksploatuoti. Pažymėtina, kad pridėtinės išlaidos – institucijos išlaidos projektui vykdyti, kurios gali sudaryti iki 30 proc. darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų bei išlaidų paslaugoms (ir autorinėms sutartims) projekto vykdymui planuojamų išlaidų, tačiau detalaus reglamentavimo, kokios konkrečiai išlaidos ir kokio dydžio galėtų būti finansuojamos iš projekto vykdymo lėšų, nėra. Nustatyta, kad daugelio projektų krypčių (pvz.: socialiniai, lituanistiniai ir kt. projektai) pagrindines projektų vykdymo išlaidas sudaro darbo užmokestis projekto vykdytojams, socialinio draudimo įmokos, išlaidos skirtos paslaugoms, todėl ir pridėtinės išlaidos, skaičiuojamos nuo šios sumos yra neadekvačiai didelės.

Pavyzdžiai

Vilniaus universitetas vykdydamas projektus, finansuojamus tarybos lėšomis, apmoka apsaugos, fizinės apsaugos, valymo, patalpų valymo išlaidas. Lietuvos istorijos institutas apmoka šildymo, elektros išlaidas, honorarus pagal autorines sutartis. Lietuvos kultūros tyrimų institutas apmoka komunalines paslaugas, administracijos darbo užmokestį.

Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos apraše tinkamai nereglamentavusi, kokios ir kokio dydžio išlaidos galėtų būti finansuojamos kaip „pridėtinės išlaidos“, taryba leidžia projektus vykdančiai institucijai iki trečdaliao projekto vykdymo lėšų naudoti išlaidoms apmokėti savo nuožiūra. Taigi 2010 metais pridėtinėms išlaidoms apmokėti galėjo būti skirta iki 13,9 mln. Lt, kurios galbūt panaudotos ne projektų vykdymui ir jų rezultatams pasiekti, o padengti projektų vykdytojų išlaidas, nesusijusias su vykdomu projektu.

Tarybai pateiktų projektų paraiškų ekspertinis vertinimas atliekamas dviem etapais. Pirmajame atliekamas visuminis paraiškos lygio vertinimas ir paraiškos suskirstomos į teiktinas ir neteiktinas išsamiam vertinimui. Antrajame per išsamųjį vertinimą paraiškos įvertinamos pagal tai, ar numatomi moksliniai tyrimai atitinka programą ir (arba) kvietime nurodytas sąlygas, įvertinama

²⁵ Lietuvos mokslo tarybos 2010-10-25 nutarimas Nr. VII-50 „Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašas“.

pagal numatytus kriterijus (idėjos reikšmingumą ir pagrįstumą, vykdytojų kompetenciją ir įdirbį, projekto išlaidų pagrįstumą ir rezultatų reikšmę). Paraiškos atitiktis nustatytiems kriterijams vertinamas balais (įverčiais). Kiekvieną pateiktą paraišką vertina 2 ar 3 ekspertai.

Nustatyti atvejai, kad paraiškos vertinamos lakoniškai ir nemotyvuotai, tačiau įvertinimo balai nurodyti aukšti arba žemi, nenurodant konkrečių priežasčių. Toks ekspertinis vertinimas, kai aiškiai nurodyta, kokių kriterijų (reikalavimų, aktualijų) neatitiko pateiktas projektas, ir projekto autoriui neįvardijami projekto trūkumai (neatitikimai), yra neigiama praktika, nes projektų teikėjams nenurodomos priežastys, kodėl projektas įvertinamas žemais balais ir jam neskiriamas finansavimas.

Pavyzdys

Valstybės kontrolė 2011-01-21 gavo skundą iš P.G., kuriame nurodoma, kad taryba tinkamai neinformuoja projektų pareiškėjų apie pateiktą projektų nefinansavimo priežastis.

Tarybos pirmininko įsakymu²⁶ (Lietuvos ir užsienio ekspertams atlikus naudos ir kokybės vertinimą) buvo paskirtas finansavimas P. G. pateiktam projektui Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-125 „Puslaidininkų nanostruktūrų įtempimo vizualizavimas, naudojant smūginę lazerio sukeltą bangą (NANOIMAGE)“ ir pareiškėjas tarybos raštu²⁷ apie tai informuotas. Tačiau 2010 m. spalio 25 d. tarybos pirmininko įsakymu²⁸ ankstesni pirmininko įsakymai, kuriais buvo patvirtintas finansavimas atrinktiems projektams (tame tarpe ir P. G.), buvo panaikintas, o pareiškėjas apie tai neinformuotas.

Vertinant paraiškas ne visais atvejais pateiktas motyvuotas ekspertinis projektų vertinimas, projektų teikėjams nenurodytos konkrečios priežastys, kodėl atsisakyta skirti finansavimą. Dėl to neužtikrinamas projektų finansavimo skaidrumas.

Taryba, pasirašydama projektų finansavimo sutartis, neįvertino sutrumpėjusio projekto vykdymo laiko ir patvirtino didesnę finansavimą darbo užmokesčiui.

Išanalizavus kai kurias paraiškas nustatyti atvejai, kad pateikiant projekto paraišką, projekto vykdymo išlaidų sąmatose projektą planuojama pradėti vykdyti anksčiau, bet, atlikus ekspertinį vertinimą ir projektą patvirtinus finansuotinu, biudžeto lėšų naudojimo sutartys pasirašomos keliais mėnesiais vėliau, negu buvo planuota teikiamoje paraiškoje. Taryba neįvertina sutrumpėjusio projekto vykdymo laikotarpio ir nepatikslinus sąmatos, projektą vykdančiai institucijai patvirtina didesnę darbo užmokesčio fondą. O tai sudaro sąlygas metų eigoje išsimokėti kelis kartus didesnius atlyginimus projektų vykdytojams.

²⁶ Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2010-06-01 įsakymas Nr. V-48 „Dėl žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ VP1-3.1-ŠMM-07-V priemonės „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“ finansuojamų projektų sąrašo patvirtinimo.

²⁷ Lietuvos mokslo tarybos 2010-06-07 raštas Nr. (07-K-01)-053 „Dėl finansuotųjų projektų pagal visuotinės dotacijos priemonę“.

²⁸ Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2010-10-25 įsakymas Nr. V-87 „Dėl 2010 m. birželio 1 d. Lietuvos mokslo tarybos pirmininko įsakymo Nr. V-48 „Dėl žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ VP1-3.1-ŠMM-07-V priemonės „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“, finansuojamų projektų sąrašo patvirtinimo“ ir 2010 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-68 „Dėl žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ VP1-3.1-ŠMM-07-V priemonės „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“, finansuojamų projektų sąrašo pakeitimo“ pripažinimo netekusiais galios“.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ 2010-07-01 Projekto „Iššūkiai socialiniam draudimui: kartų, lyčių, ekonominių ir socialinių sluoksnių sąveika“ finansavimo sutartis Nr. SIN-05/2010 su Lietuvos socialinių tyrimų centru. Palyginus paraiškoje projektui planuojamas darbo užmokesčio sąnaudas projekto vykdytojams paskaičiavimus su prie sutarties patvirtinta projekto vykdymo sąmata, nustatyta, kad paraiškoje paskaičiuotas darbo užmokesčio 2010 metams nuo planuojamos projekto pradžios 2010 m. birželio mėnesio, o realiai projektas pradėtas vykdyti mėnesiu vėliau, t. y. nuo 2010 m. liepos 1 d., todėl prie projekto patvirtintoje išlaidų sąmatoje darbo užmokesčio numatyta 9807,77 Lt daugiau (tai vieno mėnesio projektą vykdančių darbuotojų darbo užmokesčio).

„Mokslininkų iniciatyva parengtų projektų ir projektų, vykdomų pagal tarptautines programas“ 2010-07-01 Projekto „Kietakūnio apšvietimo technologija salotų maistinės kokybės gerinimui“ finansavimo sutartis Nr. MIP-41/2010 su Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialas Sodininkystės ir daržininkystės institutas. Palyginus paraiškoje projektui planuojamas darbo užmokesčio sąnaudas projekto vykdytojams paskaičiavimus su prie sutarties patvirtinta projekto vykdymo sąmata, nustatyta, kad paraiškoje paskaičiuotas darbo užmokesčio 2010 metams nuo planuojamos projekto pradžios 2010 m. gegužės mėnesio, o realiai projektas pradėtas vykdyti 2 mėnesiais vėliau, t. y. nuo 2010 m. liepos 1 d., todėl prie projekto patvirtintoje išlaidų sąmatoje darbo užmokesčio numatyta 6357,44 Lt daugiau.

Nustatyti atvejai, kad pateikiant projekto paraišką, projekto vykdymo išlaidų sąmatose projektą planuoja vykdyti mažiau darbuotojų, o darbo užmokesčio fondas paskaičiuojamas didesniai darbuotojų skaičiui. Taryba to neįvertina ir, projektą patvirtinus finansuotinu, projekto vykdymo išlaidų sąmatose patvirtina didesnę darbo užmokesčio fondą. Tai sudaro sąlygas metų pabaigoje išsimokėti kelis kartus didesnius atlyginimus projektų vykdytojams.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ projekte „Invazinės rūšies sukelti biotinių ir abiotinių ekosistemos komponentų pokyčiai: kormoranų atvejis“, kurį vykdė Gamtos mokslų tyrimo centras 2010-08-05 projekto finansavimo sutartis Nr. LEK-23/2010, ekspertų pastabose nurodyta, kad projekto paraiškoje numatoma, kad projektą vykdys 13 darbuotojų, o išlaidos darbo užmokesčio fondui paskaičiuotos 18 darbuotojų. Prie projekto vykdymo išlaidų sąmatoje patvirtintos išlaidos 18 darbuotojų. 2010 metais didesnis atlyginimas, paskaičiuotas didesniai darbuotojų skaičiui sudaro 31,6 tūkst. Lt.

Projektus vykdo mokslo institucijų darbuotojai, kuriems darbo užmokesčių reglamentuoja Lietuvos Respublikos nutarimas²⁹, kuriame numatyta, kad mokslo darbuotojams, kitiems tyrėjams ir dėstytojams prie tarnybinio atlyginimo gali būti mokami priedai už skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) atlikimą. Pateikiant projekto paraiškas, sąmatose dažniais atvejais projektų vadovui ir vykdytojams iš anksto numatomi priedai prie darbo užmokesčio, kurie siekia iki 90 proc., nors darbai dar neatlikti ir jie neįvardyti kaip skubūs, svarbūs ar sudėtingi, todėl negalėjome nustatyti, ar priedai skirti pagrįstai ir teisėtai. Daugelyje projektų (ypač socialiniuose) darbo užmokesčio sudaro didžiausią išlaidų dalį ir priedai projektų vadovui „už vadovavimą projektui“ bei vykdytojams „už sudėtingų užduočių vykdymą“ sudaro reikšmingas projekto vykdymo sumas.

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-04-04 nutarimas Nr. 337 „Dėl mokslo ir studijų institucijų vadovų, jų pavaduotojų, akademinėjų padalinėjų vadovų, jų pavaduotojų, mokslinių sekretorių, mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo sąlygų aprašo patvirtinimo“.

Pavyzdžiuose nurodyti tik keli atvejai, kai taryba projektų vykdytojams iš anksto skyrė priedus prie atlyginimo didesnę finansavimą nei faktiškai reikalinga. Audito metu nustatyta, kad tokiu būdu priedai prie darbo užmokesčio skiriami finansuojant visų mokslinių kryptų projektus.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ 2010-07-01 projekto „Iššūkiai socialiniam draudimui: kartų, lyčių, ekonominių ir socialinių sluoksnių sąveika“ finansavimo sutarties Nr. SIN-05/2010 su Lietuvos socialinių tyrimų centru patvirtintoje projekto vykdymo išlaidų sąmatoje numatyti priedai. Projekte išdėstyta, kad jo vadovui numatomas 90 proc. darbo užmokesčio už vadovavimą projektui.

Taip pat numatyti darbo užmokesčio priedas (90 proc.) ir projekto vykdytojai D.S. už projekto skaičiavimų koordinavimą bei darbo sudėtingumą: daugiamatės statistikos modelių taikymas, prognostinių modelių sudarymas ir adaptavimas nacionalinėms duomenų bazėms bei 50 proc. priedas projekto vykdytojui G. Č. už tyrimo darbų koordinavimą sveikatos draudimo srityje.

Priedai per mėnesį sudaro 3453,40 Lt. Per 36 mėn. (tiek projektas vykdomas) priedai gali sudaryti iki **124,3** tūkst. Lt.

Pastebėjome, kad su projektų vykdytojais, su kuriais sudarytos darbo sutartys, papildomai sudaromos autorinės sutartys.

Pavyzdys

Plėtos programos „Nacionalinė lituanistikos plėtos 2009–2015 metų programa“ 2009-09-30 projekto „Lietuvos metrika, tyrimai, leidyba“ finansavimo sutarties Nr. LIT-1-4 su Lietuvos istorijos institutu Išlaidas pateisinančių dokumentų sąrašė nurodyta, kad projekto vadovui D. A. buvo mokamas atlyginimas (6000 Lt) ir honoraras pagal autorines sutartis (apie 18400 Lt, nes vienas honoraras nurodytas kartu su kito projekto vykdytojo honoraru).

Tarybai pateiktų projektų paraiškas vertina dalis ekspertų, kurie Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu³⁰ yra paskirti tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto ir Gamtos ir technikos mokslų komiteto nariais. Ekspertų grupė savo posėdyje bendru sutarimu priima kolegialų sprendimą dėl konkursui pateiktų mokslinių dokumentų reitingavimo ir teikimo tarybai tvirtinti.

Nors posėdžiuose, tvirtinant finansuotinių projektų sąrašą, suinteresuoti asmenys (komitetų nariai, kurių projektai yra finansuotinių sąrašė) nusišalina, tačiau yra atvejų, kai jie vertina vieni kitų pateiktas projektų paraiškas ir priima sprendimus dėl komiteto narių pateiktų projektų finansavimo.

Taryba neužtikrino, kad valstybės biudžeto lėšų būtų skiriama tiek, kiek reikalinga projekto vykdymui, nes sutrumpėjęs projektų vykdymo laikui ir dėl to sumažėjęs jų vykdymo išlaidoms, netikslinamos projektų išlaidų sąmatos ir jiems vykdyti skirtas didesnis finansavimas negu faktiškai reikalingas projekto vykdymui.

Finansuojant projektus skirta ir išmokėta biudžeto asignavimų daugiau negu reikėjo apmokėti darbo užmokesčio prie projekto dirbusiems darbuotojams, nes darbo užmokesčio fondas buvo apskaičiuotas didesniam darbuotojų skaičiui nei realiai dirbo.

Negalime patvirtinti, kad mokslo darbuotojams, vykdžiusiems projektus, biudžeto lėšos darbo užmokesčiui buvo skirtos teisėtai, nes priedai prie atlyginimo buvo paskirti dar projektui neprasidėjęs, tarybai nekontroliuojant, ar tikrai papildomi darbai buvo atliekami.

Taryba biudžeto lėšas skirstė tiksliai neapibrėžusi, kokių temų projektai priskiriami finansuojamai kryptiai, todėl buvo sudaryta galimybė skirti lėšas tokios pačios ar panašios

³⁰ Lietuvos Respublikos Seimo 2008-05-15 nutarimas Nr. X-1545 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos narių paskyrimo“.

mokslo krypties projektams keletą kartų finansuoti, nereglementavo „pridėtinių išlaidų“, atskirais atvejais nemotyvavo ekspertinių projektų vertinimą, lėšas projektams vykdyti skyrė neatsižvelgdama į ekspertų siūlymus, tarybos nariai vertino vieni kitų pateiktus projektus. Negalime patvirtinti, kad tarybos nariams vertinant vieni kitų pateiktus projektus ir skiriant lėšas nesudaromos galimybės neskaidriai skirstyti biudžeto lėšas.

1.3. Dėl atsiskaitymo už projektų vykdymą

Taryba yra nustačiusi projektų vykdytojų atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarką: įvairių programų vykdymo aprašuose yra nurodyta, kad atsiskaitant už projekto vykdymą turi būti pateikiama Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010-12-31 ataskaita (forma Nr.2) ir Projekto lėšų panaudojimo ataskaita.

Įvertinę Vilniaus universiteto atsiskaitymą už projektų vykdymą, pagal pateiktą Projekto lėšų panaudojimo ataskaitų duomenis, nustatėme, kad, Vilniaus universitetas 2010 m. vykdė 252 projektus, kuriems panaudojo 13,7 mln. Lt. Audito metu buvo peržiūrėti 23 projektai. Nustatyta, kad, vykdant šiuos projektus, 293,5 tūkst. Lt buvo sumokėta už apsaugą bei valymo paslaugas.

► Taryba pripažino tinkamomis Vilniaus universiteto projektų vykdymo išlaidas, patirtas anksčiau, negu buvo pradėtas vykdyti projektas. Be to, universitetas, atsiskaitydamas už skirtingus projektus, tarybai pateiktose Projekto lėšų panaudojimo ataskaitose nurodė tas pačias sąskaitas faktūras ir mokėjimo dokumentus.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-09-01 Projekto „Lietuvos didžiosios kunigaikštystės tradicija, vaizdinys ir modernūs tapatumai“ finansavimo sutartis Nr. VAT-19/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 15,0 tūkst. Lt buvo panaudota apsaugai pagal 2010-01-18 sąskaitą PAS Nr. 1149176 (sąskaita apmokėta 2010-09-13) bei 15,0 tūkst. Lt už fizinę apsaugą pagal 2010-02-26 sąskaitą PAS Nr. 1149578 (sąskaita apmokėta 2010-10-21).

Nacionalinės mokslo programos „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ 2010-09-01 Projekto „Paleografinių sąlygų raida Lietuvoje poledynmetyje Baltijos jūros ir sausumos sąveikoje“ finansavimo sutartis Nr. LEK-03/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 9,8 tūkst. Lt buvo panaudota apsaugai pagal 2010-01-18 sąskaitą PAS Nr. 1149176 (sąskaita apmokėta 2010-09-13) bei 36,2 tūkst. Lt už fizinę apsaugą pagal 2010-02-26 sąskaitą PAS Nr. 1149578 (sąskaita apmokėta 2010-10-21).

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-09-01 Projekto „Lituanistinių mokslo tyrimų ir paveldo infrastruktūrų tinklo kūrimas: projektavimo fazė“ finansavimo sutartis Nr. VAT-17/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 7,5 tūkst. Lt buvo panaudota apsaugai pagal 2010-01-18 sąskaitą PAS Nr. 1149176 (sąskaita apmokėta 2010-09-13)

Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ 2010-08-10 Projekto „Energiją tausojantis ir psichologiškai tinkamas kietakūnis apšvietimas gatvėms (ETAGA)“ finansavimo sutartis Nr. ATE-09/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 20,8 tūkst. Lt buvo panaudota už fizinę apsaugą pagal 2010-02-26 sąskaitą PAS Nr. 1149578 (sąskaita apmokėta 2010-10-21).

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-07-01 Projekto „Religija ir kultūra: šiuolaikinio pasaulio iššūkiai tapatumui“ finansavimo sutartis Nr. VAT-13/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 7,7 tūkst. Lt buvo panaudota patalpų valymui pagal 2010-05-26 sąskaitą VS Nr. 0054567 (sąskaita apmokėta 2010-10-22).

Mokslininkų iniciatyva parengti projektai 2010-07-01 Projekto „Atsparus antibiotikams *Acinetobacter spp.* Lietuvos ligoninėse: molekulinė epidemiologija (ACINETOBACT)“ finansavimo sutartis Nr. MIP-90/2010 su

Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 6,3 tūkst. Lt buvo panaudota patalpų valymui pagal 2010-05-26 sąskaitą VS Nr. 0054567 (sąskaita apmokėta 2010-10-22).

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-07-01 Projekto „Religija ir kultūra: šiuolaikinio pasaulio iššūkiai tapatumui“ finansavimo sutartis Nr. VAT-13/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 7,7 tūkst. Lt buvo panaudota patalpų valymui pagal 2010-05-26 sąskaitą VS Nr. 0054567 (sąskaita apmokėta 2010-10-22).

Vilniaus universitetui vykdant skirtingus projektus kaip išlaidas pateisinantys dokumentai buvo pateiktas tas pats dokumentas: apmokant apsaugos išlaidas – PAS Nr./ 1149176 (2010-01-18 apmokėta 2010-09-13), apmokant valymo išlaidas – VS Nr. 0054567 (2010-05-26 apmokėta 2010-10-22).

► Be to, Vilniaus universitetas apmokėjo 2009 m. sąskaitą (3,4 tūkst. Lt), nors projektas pradėtas vykdyti 2010 m. liepos mėnesį.

Pavyzdys

Projekto „Atsparus antibiotikams *Acinetobacter spp.* Lietuvos ligoninėse: molekulinė epidemiologija (ACINETOACT)“ finansavimo 2010-07-01 sutartis Nr. MIP-90/2010 su Vilniaus universitetu. Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 3422,48 Lt panaudota apsaugai pagal 2009-12-30 sąskaitą PAS Nr. 1149174 (sąskaita apmokėta 2010-09-13).

Vilniaus universitetas, Projekto lėšų panaudojimo ataskaitose nurodė išlaidas, patirtas anksčiau, negu buvo pradėti vykdyti projektai, atsiskaitydamas už skirtingus projektus, nurodė tas pačias sąskaitas faktūras ir mokėjimo dokumentus. Todėl valstybės biudžeto lėšos buvo panaudotos neteisėtai ir ne projektų vykdymo tikslams pasiekti ir tuo padaryta 296,9 tūkst. Lt (293,5+3,4) žala.

Pažymėtina, kad pavyzdžiuose nurodyti tik keli minėti atvejai – audito metu nustatyta, kad tokia situacija yra daugelyje Vilniaus universiteto vykdomų projektų.

► kiti projektų vykdytojai (Vilniaus universitetas ir kiti universitetai, institutai, centrai), atsiskaitydami už projekto vykdymui panaudotas lėšas, darbo užmokesčio išlaidas nurodė viena eilute, todėl negalėjome įsitikinti, ar darbo užmokestis neviršijo teisės aktais nustatytų dydžių, ar buvo mokamas numatytam darbuotojų skaičiui.

Pavyzdžiuose nurodyti tik keli darbo užmokesčio skyrimo viena eilute atvejai – tokia praktika taikoma visų projekto vykdytojų (su retomis išimtimis).

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ projekto „Kontrastingų termoizoliacinių savybių grafeno dangų paruošimas, naudojant lazerinį apdirbimą (LAGO) 2010-08-31 projekto finansavimo sutartis Nr. ATE-06/2010 su VMTI Fizinių ir technologijos mokslų centras Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje darbo užmokestis projekto vykdytojams nurodytas vienu skaičiumi (35108,18 Lt).

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ projekto „Lietuvos dvarų sodybos: atlasas. Daugiatomio leidinio I-ojo tomo Šilalės rajono savivaldybė parengimas“ 2010-09-28 projekto finansavimo sutartis Nr. VAT-27/2010 su Vilniaus dailės akademija Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje darbo užmokestis projekto vykdytojams nurodytas vienu skaičiumi (14765,16 Lt).

Programos „Įsijungimo į Europos mokslinių tyrimų erdvės konsorciumus skatinimas“ projekto „Lietuvių tautosakos rankraštyno ir „Aruodų“ paveldo sistemos duomenų bazių plėtros galimybių projektavimas 2010-11-16 projekto finansavimo sutartis Nr. HSM INFR-02/2010 su Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu Projekto lėšų panaudojimo ataskaitoje darbo užmokestis projekto vykdytojams nurodytas vienu skaičiumi (171942 Lt).

► Įstaigos (projektų vykdytojos), pateisindamos patirtas „pridėtinės išlaidas“, nenurodo nei pirminių, nei mokėjimo dokumentų rekvizitų, todėl kyla abejonių, ar jos panaudotos projektui vykdyti.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-07-01 projekto „Atminties žemėlapiai: trauma, tapatybė ir tremtis Gulago tremtinių liudijimuose“, finansavimo sutartis Nr. VAT-05/2010 su Lietuvos literatūros ir tautosakos institutu, pateiktoje lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 5100,69 Lt panaudoti institucijos išlaidoms.

Mokslo plėtros 2010-11-16 projekto „Lietuvių tautosakos rankraštyno ir „Aruodų“ paveldo sistemos duomenų bazių plėtros galimybių projektavimas“, finansavimo sutartis Nr. HSM INFP-02/2010 su Lietuvos literatūros ir tautosakos institutu, pateiktoje lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 38 280 Lt panaudoti institucijos reikmėms (pridėtinės išlaidos).

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-10-01 projekto „Kalba Vilnius: Vilniaus kalbos vaidmuo šiandieninėje Lietuvoje“, finansavimo sutartis Nr. VAT-28/2010 su Lietuvos kalbos institutu, pateiktoje lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 11683,85 Lt buvo panaudoti „instituto sąnaudoms“.

Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ 2010-09-01 projekto „Teminė tarnių duomenų bazė „Tradiciniai lietuvių verslai“, finansavimo sutartis Nr. VAT-09/2010 su Lietuvos kalbos institutu, pateiktoje lėšų panaudojimo ataskaitoje nurodyta, kad 9553,31 Lt panaudoti „instituto sąnaudoms“.

► Su projektų vykdytojais, su kuriais sudarytos darbo sutartys, dar papildomai sudaromos autorinės sutartys tiems patiems darbams atlikti.

Pavyzdys

Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos 2009-09-30 projekto „Lietuvos metrika, tyrimai, leidyba“, finansavimo sutartis Nr. LIT-1-4 su Lietuvos istorijos institutu, išlaidas pateisinančių dokumentų sąrašė nurodyta, kad projekto vadovui buvo mokamas atlyginimas (6 000 Lt) ir honoraras pagal autorines sutartis (apie 18 400 Lt, nes vienas honoraras nurodytas kartu su kito projekto vykdytojo honoraru).

Atkreipiame dėmesį, kad tarybos sudarytose projektų finansavimo sutartyse su projektų vykdytojais, buvo numatyta galimybė atlikti patikras projekto vykdymo vietose, siekiant patikrinti pirminius buhalterinius dokumentus bei įsitikinti, kad planuotas įsigyti turtas buvo nupirktas teisės aktų nustatyta tvarka, o lėšos panaudotos projekto vykdymui. 2010 metais tokios patikros projektų vykdymo vietose nebuvo atliekamos, o priimdama ataskaitas taryba nevertino, ar išlaidos buvo tinkamos, tikrino tik jų atitiktį projekto išlaidų sąmatai pagal išlaidų straipsnius.

Įvykdę projektus (1 114 už 46,3 mln. Lt) projektų vykdytojai pateikė metines ir (ar) baigiamąsias ataskaitas, tačiau nenurodė, o taryba ir nereikalavo nurodyti, projektų rezultatų tolesnio panaudojimo ir jų pritaikomumo. Taryba neturi jokios informacijos, kokią pridėdamąją vertę mokslo visuomenei davė moksliniai darbai, kuriems vykdyti buvo panaudotos valstybės biudžeto lėšos. Mūsų nuomone, tarybai būtų tikslinga viešinti projektų įvykdymo rezultatus, kad jais galėtų naudotis suinteresuotieji – mokslo visuomenė, studentai ir kiti, kam reikalingos, naudingos ir įdomios tam tikrų sričių žinios ir informacija.

Be to, n nustatyti kriterijai, pagal kuriuos sukurti kūriniai vykdant projektus ir kūriniai, sukurti autorinių satarčių pagrindu, būtų pripažįstami ilgalaikiu nematerialiuoju turtu ir nepatvirtinta jų pajamavimo tvarka. Atkreipiame dėmesį, kad iki šiol jokie projektų vykdymo metu sukurti kūriniai taryboje neužpajamuoti.

Dėl projektų baigiamųjų (metinių) ataskaitų

Taryba Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašo³¹ II dalyje yra numačiusi, kad projektų vykdytojai ir vykdančioji institucija jai teikia Projekto mokslines (metines ir baigiamąsias) ir finansines (ketvirtines ir metines) ataskaitas. Projektų finansavimo sutartyse taip pat yra nuostata dėl metinių (baigiamųjų) projektų ataskaitų pateikimo tarybai.

Pateiktų mokslinių ataskaitų vertinimą atlieka ekspertų grupė ar pavienis (-iai) ekspertas (-ai). Jų darbas organizuojamas pagal tarybos patvirtintą Mokslinių tyrimų projektų ir jų mokslinių ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašą³², kuriame nurodyta, kad ekspertai (jų grupė ar pavienis) projektų mokslines ataskaitas (metines ir baigiamąsias) įvertina pagal visus vertinimo kriterijus (ar atlikti moksliniai tyrimai ir kiti darbai dera su projekto vykdymo planu, ar projekto vykdymo metu gauti moksliniai rezultatai bei mokslinė ir (ar) technologinė produkcija yra vertinga ir atitinka planuotą, ar projekto lėšos panaudotos tinkamai ir pagrįstai, ar projekto vykdytojų pateiktos rekomendacijos ir (ar) išvados yra kokybiškos ir svarbios). Ataskaita netvirtinama, jei bent pagal vieną kriterijų yra įvertinta neigiamai. Pagal aprašą, jei metinė ataskaita netvirtinama, projekto įgyvendinimas turi būti nutraukiamas, jei netvirtinama baigiamoji ataskaita – projektas laikomas neįgyvendintu. Ekspertams nepatvirtinus ataskaitos, projektą vykdanči institucija su projekto vadovu gali teikti apeliaciją. Tuo tikslu taryboje patvirtintas Apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas³³, kuriame numatyta, kad pareiškėjai apeliaciją gali teikti, kai:

- mano, kad paraiškos ar ataskaitos nagrinėjimo metu buvo padaryta administracinių klaidų arba nustatytos procedūros pažeidimų, galėjusių turėti lemiamos reikšmės paraiškos ar ataskaitos įvertinimui,
- mano, kad paraiška ar ataskaita buvo įvertinta remiantis kriterijais, kurie nėra moksliniai (diskriminacija dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų ir kt.) arba atsižvelgus į tiesiogiai su paraiška ar ataskaita nesusijusią projekto vykdytojų veiklą;
- susiklostė išimtinės aplinkybės, kurios galėjo daryti neigiamą įtaką paraiškos ar ataskaitos įvertinimui, o pareiškėjai iki sprendimo priėmimo negalėjo apie jas informuoti tarybos.

Apeliacijos pirmiausia apsvarstomos Humanitarinių ir socialinių mokslų ar Gamtos ir technikos mokslų komitete ir pateikiamos išvados tarybos valdybai. Į komiteto posėdžius gali būti kviečiami pareiškėjų ir ekspertų grupės atstovai. Apeliacija nagrinėjama tarybos valdybos posėdžiuose.

Taryboje buvo atvejų, kai projektų vykdymo metinės ar baigiamosios ataskaitos buvo netvirtinamos ekspertų, o projektą įgyvendinančios institucijos bei projektų vadovai teikė apeliacijas. Po apeliacijos pateikimo, valdybos posėdžiuose metinės (baigiamosios) ataskaitos vis tik buvo patvirtintos, nepateikus papildomų duomenų (informacijos) ir neatsižvelgus į ekspertų

³¹ Lietuvos mokslo tarybos 2010-10-25 nutarimas Nr. VII-50 „Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašas“.

³² Lietuvos mokslo tarybos 2010-12-06 nutarimas Nr. VII-52 „Mokslinių tyrimų projektų ir jų mokslinių ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašas“.

³³ Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2011-03-28 įsakymas Nr. V-35 „Apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas“.

vertinimus, kad projektas yra nurodytas kaip nepasiekęs tikslų ir pan., o projektų tolesnį vykdymą buvo siūloma nutraukti, o tvirtinant baigiamąsias ataskaitas – projektą laikyti neįgyvendintu. Todėl kelia abejones ataskaitų (metinių ir baigiamųjų) vertinimo tikslingumas. Projekto finansavimo sutartyje yra nuostata, kad taryba turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį ir pareikalauti iš institucijos grąžinti gautas lėšas, jei institucija ar projekto vadovas nevykdo arba netinkamai vykdo sutartyje numatytus įsipareigojimus (įgyvendinti projekto tikslus ir uždavinius, projektui skirtas lėšas naudoti tik su projektu susijusioms išlaidoms apmokėti, sudaryti sąlygas tarybai tikrinti kaip vykdomas projektas, jai perleisti numatytus savo įsipareigojimus tretiesiems asmenims ir kt.). Biudžeto lėšų sugrąžinimo galimybė numatyta, bet taryba ja nepasinaudojo, nes ekspertams nepatvirtinus projektų vykdymo metinių (baigiamųjų) ataskaitų, valdybos posėdžiuose į tai neatsižvelgta – jos patvirtintos, o projekto vykdymas nenutrauktas, todėl kelia abejonių, ar tokie valdybos sprendimai nebuvo priimti su tikslu neišsieleškoti iš projektų vykdytojų netinkamai panaudotų valstybės biudžeto lėšų.

Pavyzdys

Nacionalinės mokslo programos „Lėtinės neinfekcinės ligos“ projektai:

„Uždegiminių ląstelių fenotipo ir funkcijų ypatumai alerginių kvėpavimo ligų eigos prognozavimui“ 2010 m. panaudota 85,3 tūkst. Lt (projekto vykdytojas Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Sutartis LIG-18/2010). Šio projekto metinės ataskaitos ekspertai siūlė netvirtinti, nurodydami, kad „jei kokie nors moksliniai rezultatai ir buvo gauti, jie ataskaitoje nepateikiami, todėl jų vertės neįmanoma įvertinti. Ataskaitoje pateikiamos tik tyrimų metodikos, kurios turėjo būti optimizuotos, tačiau neaišku, kas standartinėse metodikose buvo optimizuota, pakeista“. Dėl lėšų panaudojimo ekspertai nurodo, kad „lėšos įsisavintos pagal sąmatą, bet nei algų, nei reagentų panaudojimas nepagrįstas moksliniais rezultatais. Neaišku, ar įsigytos darbo priemonės buvo panaudotos. Nenurodyta, kokius darbus atliko kiekvienas iš dalyvių, todėl sunku įvertinti ar pagrįstai buvo panaudotos lėšos jų darbui apmokėti“. Tarybos valdybos posėdyje, neatsižvelgiant į ekspertų vertinimus po apeliacijos, metinė ataskaita buvo patvirtinta, o projektą leista tęsti toliau.

„Širdies adrenerginės inervacijos vaizdinimas širdies nepakankamumui ir staigiai mirčiai prognozuoti“ 2010 m. panaudota 61,4 tūkst. Lt (projekto vykdytojas Vilniaus universitetas, Sutartis LIG-29/2010). Šio projekto metinės ataskaitos ekspertai siūlė netvirtinti, nurodydami, kad „nepateikti jokie tyrimų rezultatai. Rekomendacijos pateiktos remiantis tik moksline literatūra. Metodiniai nurodymai scintigrafijos taikymui negali būti priskiriami naujoms technologijoms. Publikacijų nėra. Tarp rezultatų minimas žurnalo prenumeratos užsakymas, įvairių dokumentų tvarkymas, bet tik ne tyrimai“. Tarybos valdybos posėdyje, neatsižvelgiant į ekspertų vertinimus po apeliacijos, metinė ataskaita buvo patvirtinta, o projektą leista tęsti toliau.

„Autoimuninėmis ligomis sergančių ligočių T limfocitų populiacijų reikšmė ligos eigai“ 2010 m. panaudota 99,7 tūkst. Lt (projekto vykdytojas valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras, Sutartis LIG-23/2010). Šio projekto metinės ataskaitos ekspertai siūlė netvirtinti, nurodydami, kad „jokių mokslinių rezultatų pirmaisiais projekto vykdymo metais nepateikta, nors projekto vykdymui iš anksto turėta visa reikalinga įranga. Visi pirkimai atlikti ir atlyginimai išmokėti pagal patvirtintą sąmatą, tačiau nesant numatytų pasiekti rezultatų, lėšų panaudojimą laikyti tinkamu negalima“. Tarybos valdybos posėdyje, neatsižvelgiant į ekspertų vertinimus po apeliacijos, metinė ataskaita buvo patvirtinta, o projektą leista tęsti toliau.

Nacionalinės mokslo programos „Ateities energetika“ ekspertai siūlė netvirtinti projekto „Vandenilio gavyba iš vandens garų plazmos molekulinės implantacijos būdu“ (2010 m. panaudota 481,3 tūkst. Lt) metinės ataskaitos (sut. Nr. ATE-02/2010), ekspertai siūlė netvirtinti, nurodydami, kad „neparengta nė viena publikacija ar pranešimas konferencijoje. Tai kelia rimtų abejonių dėl galimybės per likusius metus įvykdyti projekto uždavinius, nes paraiškoje numatyta parengti 1 patentą, 3 straipsnius, 1 populiarų straipsnį, dalyvauti 3 konferencijose. Ataskaitoje nepaaiškinta, kaip bus įgyvendintas projekto planas. Atsiūstoje papildomoje informacijoje autoriai rezultatų nepateikė (tik nurodė esant parengtų straipsnių, tačiau jų nepridėjo), todėl galima manyti, kad straipsniai dar neparengti. Tarybos valdybos posėdyje, neatsižvelgiant į ekspertų vertinimus po apeliacijos, metinė ataskaita buvo patvirtinta, o projektą leista tęsti toliau.

Mokslininkų iniciatyva parengtų trijų projektų (už 82,5 tūkst. Lt) baigiamosios ataskaitos ekspertų buvo įvertintos kaip „ataskaitos netvirtinti, projektą laikyti neįgyvendintu“, nurodant, kad nepasiekti projektų rezultatai, tačiau tai

nesutrukdė tarybos valdybai patvirtinti projektų baigiamųjų ataskaitų.

Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros krypties (2008-2010) projektas „Daugiafunkcinių medžiagų heterostrukturų vandenilio kuro elementams sintezė“ (sut. Nr. PMK-09/2010) baigiamosios ataskaitos ekspertai siūlė netvirtinti, o projektą laikyti neįgyvendintu (ekspertai nurodė, kad projekto rezultatai pateikti straipsniuose: 17 užsienyje ir 6 Lietuvoje leidžiamuose žurnaluose. Tačiau mokslinių rezultatų vertę sumenkina autoplagiato atvejai, kai ankstesnių straipsnių iliustracijos pateikiamos naujose publikacijose, bet jų legendos skirtingos, o pateiktų išvadų ir rekomendacijų patikimumu verčia abejoti anksčiau nurodyti mokslinių rezultatų autoplagiato atvejais.). Tarybos valdyba 2011-05-09 baigiamosios projekto vykdymo ataskaitos nepatvirtino, o šį klausimą perdavė svarstyti Akademinės etikos komisijai. Pažymėtina, kad šiam projektui 2010 m. buvo panaudota 393,5 tūkst. Lt, o visam projektui – 1043,5 tūkst. Lt.

Taryba valdybos posėdžiuose patvirtino projektų vykdymo metines (baigiamąsias) ataskaitas neatsižvelgusi į ekspertų vertinimus – jie ataskaitų siūlo netvirtinti ir projektą laikyti neįgyvendintu arba jį nutraukti. Taigi nepasinaudojo galimybe susigrąžinti biudžeto lėšas, panaudotas tiems projektams, ir prisiėmė riziką biudžeto lėšas toliau naudoti projektams, kurių tikslai gali būti nepasiekti.

Atsižvelgiant į tai, kad patikrinus daugelį projektų (ataskaitoje nurodyti tik pavieniai pavyzdžiai) nustatyta, kad taryba pripažino tinkamomis projektų vykdymo išlaidas, kurios patirtos anksčiau, negu buvo pradėtas vykdyti projektas, projektų vykdytojais skirtinguose projektuose nurodė tas pačias sąskaitas faktūras ir mokėjimo dokumentus, darbo užmokesčio išlaidas nurodė viena eilute, pridėtinėms išlaidoms pateisinti nenurodė išlaidas pateisinančių dokumentų, su projektų vykdytojais, su kuriais sudarytos darbo sutartys, dar papildomai buvo sudarytos autorinės sutartys, todėl negalime patvirtinti, kad visi biudžeto asignavimai (46,3 mln. Lt) skirti projektams vykdyti buvo panaudoti pagal paskirtį, teisėtai, ekonomiškai, racionaliai ir skaidriai.

Taryba neužtikrino, kad projektų vykdymo išlaidos būtų pagrįstos tinkamais dokumentais, neatliko patikrų projektų vykdymo vietose ir taip sudarė prielaidas biudžeto lėšas naudoti neekonomiškai, neracionaliai, neskaidriai ir galbūt neteisėtai. Projektus vykdančioms institucijoms ji sudarė galimybes biudžeto lėšas naudoti savo nuožiūra ir institucijos išlaidoms, o ne projektams vykdyti.

Taryba neturėdama informacijos apie projektų įvykdymo rezultatus ir tolesnį jų naudojimą, neužpajamuodama projektų vykdymo metu sukurtų kūrinių, nežino kokią pridėdamąją vertę mokslo visuomenei davė mokslinių tyrimų projektai.

Taryba prisiėmė riziką toliau naudoti biudžeto lėšas projektams, kuriuos ekspertai vertino kaip nepasiekusius numatytų rezultatų ir siūlė nutraukti.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Biudžeto sandaros įstatymą³⁴ asignavimų valdytojas privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, ir atsako už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

Vadovaujantis Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostata³⁵, įvykdžiusi pavedimą, įstaiga nusiunčia lėšas davusiam asmeniui ataskaitą (pateikiama biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, o lėšas davusiam asmeniui pareikalavus – buhalterinės apskaitos dokumentų, kuriais pagrindžiamas lėšų panaudojimas, sąrašas, kuriame pateikiami lėšas davusio asmens nustatyti duomenys, arba šių dokumentų kopijos) ir grąžina nepanaudotų lėšų likutį, jeigu pavedimo davėjas nenurodo ko kita.

1.4. Dėl tarybos narių darbo apmokėjimo

Tarybos nariai, už darbą taryboje gaudami teisės aktuose numatytą atlyginimą, papildomai už tą patį darbą gauna atlygį pagal sudarytas autorines sutartis už žodinius kūrinius.

Tarybos nuostatuose³⁶ numatyta, kad pirmininkui, jo pavaduotojams, ir moksliniam sekretoriui mokamas atlyginimas, nustatytas Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu³⁷. Tarybos administracijos direktoriaus (audituojamu metu tokios pareigybės jau nebuvo) įsakymu³⁸ už darbą (veiklą) taryboje pirmininko pavaduotojams ir tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų bei Gamtos ir technikos mokslų komitetų nariams (šių komitetų nariai paskirti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu³⁹) numatyta atlyginti pagal faktiškai taryboje dirbtą laiką. Be to, tarybos nariai autorinių sutarčių pagrindu gauna autorinius atlyginimus už ekspertinių išvadų, komentarų, žodinių pranešimų ir kitų kūrinių dėl tarybai pateiktų prašymų, projektų ar ataskaitų sukūrimą. Paminėti žodiniai kūriniai komitetų posėdžių protokoluose neužfiksuoti – tik nurodyta, kad buvo pateiktas žodinis pranešimas posėdyje (100 Lt), žodinis pranešimas su išvada (150 Lt), žodinis pranešimas su išvada ir komentaru (200 Lt). Už žodinius kūrinius 2010 m. sumokėta 94 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad tarybos nuostatų⁴⁰ 32 p. nurodyta, kad komitetai apibendrina jų kompetencijai priklausančių mokslo sričių mokslinių tyrimų rezultatus, vertina jų veiksmingumą ir atitiktį valstybės reikmėms, rengia siūlymus dėl mokslinių tyrimų plėtotės, svarsto ir tvirtina savo mokslo sričių mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, rengia ir teikia siūlymus dėl nacionalinių mokslo programų tematikos ir projektų, programų rengimo ir valdymo grupių sudėties, jų darbo rezultatų ir

³⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija), 5str. 1 d. 7 p. ir 7 str. 1 d. 1 p.

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 (2008-07-09 nutarimo Nr. 720 redakcija) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, 68 p.

³⁶ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“, 43 p.

³⁷ Lietuvos Respublikos valstybės politikų, ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas, 2000-08-29 Nr. VIII-1904.

³⁸ Įsakymas 2008-07-31 Nr. 3V-48 (2009-01-06 įsakymo Nr. 3V-02 redakcija) „Dėl Lietuvos mokslo tarybos valdybos ir komitetų narių darbo apmokėjimo“.

³⁹ Lietuvos Respublikos Seimo 2008-05-15 nutarimas Nr. X-1545 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos narių paskyrimo“.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“.

rekomendacijų, svarsto ir teikia išvadas dėl nutarimų ir kitų tarybai ir valdybai teikiamų dokumentų projektų, svarsto ir sprendžia kitus klausimus, susijusius su komiteto kuruojamų mokslo sričių veikla.

Pavyzdys

Taryba (atstovaujama tarybos Mokslo fondo direktorės) sudarė autorinę sutartį su R.Š., kurioje sutarties objektas – ekspertinių išvadų, komentarų, žodinių pranešimų ir kitų kūrinių dėl tarybai pateiktų prašymų, projektų ar ataskaitų sukūrimas, kurie Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 4 str. nuostatomis, gali būti laikomi autorių teisių objektais. Pagal sutartį sudaryti Kūrinių priėmimo-perdavimo aktai, kuriuose nurodyta, kad kūriniai (ekspertinės išvados, išvada su komentarais, pranešimas), autorės patvirtinimu, yra sukurti, o taryba taip pat patvirtina, kad kūriniai atitinka sutarties reikalavimus ir autorei sutinka sumokėti nustatyto dydžio autoriinį atlygį. Peržiūrėjęs Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto 2010-06-21 posėdžio protokolą Nr. 07 HSM-56 nurodyta, kad dėl NMP „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ I kvietimo projektų paraiškų konkurso išvadą su komentarais pateikė A. B., ekspertines išvadas pateikė L.Č., E.J., R.L., R.P., R.Š. Protokole minėtos išvados nenurodytos – aprašytas darbo posėdis.

Tarybos nariams už faktiškai dirbtą laiką posėdžių metu buvo apmokėta teisės aktų nustatyta tvarka ir tam pačiam darbui, kuris numatytas tarybos nuostatuose, atlikti buvo sudarytos autorinės sutartys, pagal kurias papildomai buvo apmokėta už posėdžių protokoluose neužfiksuotus žodinius kūrinius, todėl 94 tūkst. Lt biudžeto lėšų panaudota neteisėtai ir tuo padaryta žala.

Nacionalinių mokslo programų vykdymo nuostatuose⁴¹ numatyta, kad taryboje nacionalinėms programoms vykdyti patvirtintos programų vykdymo grupės (jas sudaro ir tarybos nariai ir kitų institucijų atstovai), kurios koordinuoja programos vykdymą ir atsiskaito programas administruojančiai institucijai. Tarybos valdybos nutarimu⁴² numatytas apmokėjimas vykdymo grupei už programos vykdymo grupės veiklos už 2010 metus apibendrinimą. Tuo tikslu sudarytos 6 autorinės sutartys už 198,0 tūkst. Lt su programos vykdymo grupėmis. Minėtas apibendrinimas tai - statistiniai duomenys apie vykdytus projektus, teiktas paraiškas, metinių ataskaitų vertinimas, rezultatai, tolesnė programos eiga, išvados ir rekomendacijos, o tai neatitinka Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme⁴³ nustatytą autorių teisių objekto.

Pavyzdys

Taryba 2010-10-28 sudarė autorinę sutartį su Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos vykdomąja grupe (9 mokslininkai) dėl minėtos programos vykdymo grupės veiklos už 2010 metus apibendrinimo. Už kūrinių buvo sumokėta 36 tūkst. Lt. Kūrinio apimtis – **9 psl.**

Taryba 2010-10-22 sudarė autorinę sutartį su Nacionalinės mokslo programos „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ vykdomąja grupe (9 mokslininkai) dėl minėtos programos vykdymo grupės veiklos už 2010 metus apibendrinimo. Už kūrinių buvo sumokėta 36 tūkst. Lt. Kūrinio apimtis – **15 psl.**

Taryba 2010-10-06 sudarė autorinę sutartį su Nacionalinės mokslo programos „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ vykdomąja grupe (7 mokslininkai) dėl minėtos programos vykdymo grupės veiklos už 2010 metus apibendrinimo. Už kūrinių buvo sumokėta 28,8 tūkst. Lt. Kūrinio apimtis – **1 psl. (2 priedas)**

⁴¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 731 „Dėl Nacionalinių mokslo programų nuostatų patvirtinimo“.

⁴² 2010-03-01 nutarimas Nr. 7V-58 (2010-03-28 nutarimo Nr. 7V-65 redakcija).

⁴³ Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, 1999-05-18 Nr. VIII-1185 (2003-03-05 įstatymo Nr. IX-1355 redakcija), 4 str.

Sudarytos autorinės sutartys su programų vykdymo grupėmis dėl programų vykdymo grupių veiklos už 2010 metus apibendrinimą neatitinka teisės aktuose nustatyto autoriinių sutarčių objekto. Negalime patvirtinti, kad sumokėtas atlygis už ataskaitų duomenų surinkimą ir vykdymo grupės veiklos apibendrinimą yra adekvatus gautai naudai.

1.5. Dėl priedų skyrimo

Taryboje darbuotojams buvo skiriami ir mokami priedai prie darbo užmokesčio už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, nenurodant, kokius darbus atlikti.

Tarybos direktorius įsakymu⁴⁴ mokslo fondo direktoriui deleguotos įstaigos vadovo funkcijos. Fondo direktorius 2010 m. įsakymais skyrė priedus tarybos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis. Tokiu būdu iš biudžeto lėšų buvo skirta ir išmokėta 203,9 tūkst. Lt.

Iš techninės paramos lėšų 2010 metais buvo mokami atlyginimai 8 darbuotojams. Metų eigoje tarybos mokslo fondo direktoriaus įsakymais, jiems skirta ir išmokėta 84,3 tūkst. Lt priedų prie atlyginimo.

Šiais atvejais įsakymuose dėl priedų skyrimo buvo nurodyta skirti priedus už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, nenurodant už kokius skubius, svarbius ar sudėtingus darbus jie skirti. Todėl negalime patvirtinti, kad priedai – 203,9 tūkst. Lt (biudžeto lėšos) ir 84,3 tūkst. Lt (techninės paramos lėšos), buvo išmokėti pagrįstai ir teisėtai.

Dėl to, kad darbuotojams nesuformuluotos konkrečios skubios, svarbios ar sudėtingos užduotys, negalėjome nustatyti, kokius darbus jie atliko, ir įvertinti, ar 288,2 tūkst. Lt priedų prie atlyginimo skirti ir išmokėti pagrįstai.

2. Pastebėjimai dėl buhalterinės apskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų

Audito metu, įvertinę viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimą, reikšmingų pastebėjimų nenustatėme.

3. Kiti pastebėjimai

Dėl šalies mokslo ir studijų sistemos plėtros (Europos Sąjungos lėšos)

Taryba Vyriausybės nutarimu⁴⁵ buvo paskirta visuotinės dotacijos priemonės VP1-3.1-ŠMM-07-K „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų veiklai (visuotinė dotacija)“ valdytoja ir 2009 m.

⁴⁴ 2010-02-01 įsakymas Nr. V-7 „Dėl įgaliojimų suteikimo“.

spalio 8 d. pasirašė Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutartį⁴⁶, pagal kurią jai perduota teisė įgyvendinti priemonę. 2010 m. visuotinei dotacijai vykdyti patvirtinta 12 mln. Lt.

Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutartis buvo patikslinta nurodant, kad taryba sutartis su projektų vykdytojais turės teisę pasirašyti tik po to, kai su vadovaujančiąja institucija (finansų ministerija) bus suderintas atnaujintas procedūrų vadovas – parengti vidaus tvarkos aprašai, reglamentuojantys paraiškų administracinę atitiktį ir projektų tinkamumą finansuoti, paraiškų naudos ir kokybės vertinimą ir kt. Taryba buvo įpareigota atnaujinti priemonės administravimo tvarką reglamentuojančių vidaus procedūrų vadovą.

Tarybai pavestų funkcijų, įgyvendinant visuotinę dotaciją, vykdymas pradėtas 2010 m. kovo 30 d., tarybai ir VšĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai pasirašius Techninės paramos projekto finansavimo ir administravimo sutartį.

Techninės paramos projekto tikslas – užtikrinti tinkamas finansines ir technines sąlygas visuotinės dotacijos įgyvendinimui. Tarybai 2010 m. buvo patvirtintas 768 tūkst. Lt finansavimas (techninė parama – ES lėšos), iš kurių panaudota 598,8 tūkst. Lt. Dotacijai administruoti į tarybą buvo priimti 8 darbuotojai.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, būdama vadovaujančiąja institucija, 2010 metais atliko daugkartinę tarybos vidaus sistemos patikrą ir, nustačiusi pažeidimus, neatitikimus bei trūkumus administruojant visuotinę dotaciją – neužbaigus projektų vertinimo ir atrankos procesų buvo patvirtintas sprendimas dėl galutinio finansuotinių projektų sąrašo, nepatvirtinti vidaus tvarkos aprašai ir kita, sustabdė visuotinės dotacijos lėšų naudojimą.

Taryba 2010 m. panaudojo 598,8 tūkst. Lt techninės paramos lėšų visuotinei dotacijai administruoti, tačiau dėl netinkamo administravimo ir valdymo visuotinė dotacija (12 mln. Lt) liko nepanaudota.

Negalime patvirtinti, kad lėšos samdomų ekspertų išlaidoms panaudotos teisėtai, nes taryba anglų kalba sudarė autorines sutartis su užsienio ekspertais, kurie vertino pateiktas paraiškas finansavimui iš visuotinės dotacijos lėšų gauti. Anglų kalba pateiktos ir projektų vertinimo išvados. 2010 metais užsienio ekspertams išmokėta 166,74 tūkst. Lt.

Taryba nesivadovavo Valstybinės kalbos įstatymo⁴⁷ nuostata, kad visos Lietuvos Respublikoje veikiančios institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos raštvedybą, apskaitos, atskaitomybės, finansinius bei techninius dokumentus tvarko valstybine kalba bei Buhalterinės apskaitos įstatymu⁴⁸, kad apskaitos dokumentai surašomi ir apskaitos

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-10-17 nutarimas Nr. 1139 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrines paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas“.

⁴⁶ Sutartis Nr. MES-62/14P-332/SSS-942-1.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas, 1995-01-31 Nr. I-779, 4str.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1679 redakcija), 6 str. 4 d.

registrai sudaromi lietuvių kalba, o prireikus – ir lietuvių, ir užsienio kalba, nes autorinės sutartys su užsienio ekspertais ir jų pateiktos projektų vertinimo išvados, sudarytos užsienio kalba. Dėl to negalime patvirtinti, kad 166,74 Lt panaudota teisėtai.

4. Vidaus kontrolės sistemos vertinimas

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad taryboje sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau jų veikimas yra epizodinis, o nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai naudojant biudžeto asignavimus rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip silpna.

5. Rekomendacijos

Taryba dėl audito metu nustatytų klaidų ir teiktų rekomendacijų buvo informuota 2010 m. gruodžio 13 d. raštu Nr. S-(50-1698)-2619 „Dėl audito metu nustatytų pastebėjimų“.

Taryba vykdė audito metu pateiktas rekomendacijas: patvirtino naują tarybos struktūrą, nurodydami Finansų ir apskaitos skyriaus pavaldumą įstaigos vadovui, patvirtino tarybos mokslo fondo pareigybių sąrašą, nuo 2011 m. balandžio 1 d. priedai prie atlyginimo darbuotojams skiriami tik nurodžius konkrečias skubias, svarbias ar sudėtingas užduotis. Siekiant užtikrinti išsamius, objektyvius, pagrįstus visų projektų ekspertinius vertinimus tarybos nutarimu⁴⁹ patvirtintas Mokslinių tyrimų projektų ir ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašas, kuriuo dar aiškiau reglamentuotas ekspertinio vertinimo procesas bei ekspertinių išvadų rengimas. 2010 m. spalio 25 d. priėmus naują Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašą, kuriame sureglamentuotas darbo užmokesčio, autorinių atlyginimų ir priedų skyrimas projektų vykdytojams.

Dėl ataskaitos projekte teiktos rekomendacijos (mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo apraše nustatyti projektų mokslinių krypčių atrankos kriterijus) taryba nepateikė priemonių jai įgyvendinti ir nenustatė įgyvendinimo termino, tačiau manome, kad tai yra svarbi rekomendacija ir teikiame ją pakartotinai.

Siekiant racionalaus, ekonomiško ir skaidraus valstybės biudžeto lėšų naudojimo atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, rekomenduojame:

- Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo apraše nustatyti projektų mokslinių krypčių atrankos kriterijus (žr. ataskaitos 1.2 poskyris, 8-10 psl.);
- nustatyti, kokios išlaidos sudaro pridėtines projektų vykdymo išlaidas, nustatyti jų dydžius nuo projektui skiriamų lėšų (žr. ataskaitos 1.2 poskyris, 10 psl.);

⁴⁹ Lietuvos mokslo tarybos 2010-12-06 nutarimas Nr. VII-52.

- nustatyti vidaus kontrolės procedūras atsakingiems asmenims nurodant jų pareigas ir atsakomybę, užtikrinant, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami vadovaujantis teisės aktais, išlaidos pagrįstos tinkamais dokumentais, lėšos skiriamos tik biudžetinais metais patirtoms išlaidoms dengti (žr. ataskaitos 1.3 poskyris, 14-16 psl.);
- atlikti patikras projektų vykdymo vietose, kad įsitikinti jog lėšos būtų naudojamos projektų vykdymo tikslams (žr. ataskaitos 1.3 poskyris, 16 psl.);
- finansinius ir techninius dokumentus tvarkyti valstybine kalba – kaip numatyta teisės aktuose (žr. ataskaitos 3 poskyris, 23-24 psl.);
- nustatyti kriterijus, pagal kuriuos sukurti kūriniai vykdant projektus ir kūriniai, sukurti autorinių sutarčių pagrindu, būtų pripažįstami ilgalaikiu nematerialiuoju turtu ir patvirtinti jų pajamavimo tvarką (žr. ataskaitos 1.3 poskyris, 16 psl.);
- nustatyti vidaus kontrolės priemones, kurios užtikrintų, kad tarybos nariams už faktiškai dirbtą laiką būtų apmokėta teisės aktų nustatyta tvarka, papildomai nesudarant autorinių sutarčių dėl žodinių kūrinių (žr. ataskaitos 1.4 poskyris, 20-21 psl.);
- užtikrinti, kad autorinių sutarčių objektai atitiktų nurodytus teisės aktuose (žr. ataskaitos 1.4 poskyris, 21-22 psl.);
- užtikrinti, kad tarybos pirmininkas nenusišalintų nuo įstaigos administravimo ir atliktų pareigas numatytas tarybos nuostatuose (žr. ataskaitos 1.1 poskyris, 6-8 psl.).

Šios rekomendacijos, nurodant jų įgyvendinimo terminą, pateiktos ir rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 3 priedą).

Valstybinio audito dokumentai dėl galimo turto iššvaistymo ir piktnaudžiavimo perduodami Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai.

L. e. p. 5-ojo audito departamento direktorė
Vyriausioji valstybinė auditorė

Rasa Gabrilavičienė
Asta Giedrikienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos mokslo taryboje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
1 priedas

Tarybos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų konkursinis finansavimas 2010 m.

Eil. Nr.	Programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės kultūrinės) plėtros įgyvendinimo veiklos	2010 m. pateiktos paraiškos	2010 m. finansuotos paraiškos (įskaitant ankstesnius įsipareigojimus)	2010 m. panaudota, tūkst. Lt
1.	Nacionalinės mokslo programos:			
1.1	Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas	76	29	1612
1.2	Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui	58	20	1226
1.3	Lėtinės neinfekcinės ligos	49	29	4144
1.4	Ateities energetika	27	10	4090
1.5	Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis	37	24	4438
2.	Plėtros programos:			
2.1	Nacionalinė lituanistikos plėtros 2009-2015 metų programa	236	111	4635
2.2	Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa	-	18	5128
2.3	Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2007–2010 metų programa	-	8	1951
3.	Kiti mokslinių tyrimų projektai:			
3.1	Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių (2007–2010) projektai	-	10	2539
3.2	Mokslininkų iniciatyva parengti projektai ir projektai, vykdomi pagal tarptautines programas (papildomas finansavimas, kai tai numatyta)	556	148	9375
3.3	Projektai, vykdomi pagal dvišales (trišales) valstybines sutartis (Žiliberas, Taivanas, Baltarusija)	79	68	1887
3.4	Lietuvos mokslo tarybos inicijuoti projektai	0	0	0
3.5	Lietuvos mokslo tarybos tarptautiniai įsipareigojimai	-	-	197
3.6	COST veiklos	58	52	199
3.7	7BP PVM kompensavimas	22	22	493
3.8	Kiti mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimo instrumentai	18	18	2074
4.	Paramos ir stažuočių programos:			
4.1	Parama akademinėms asociacijoms	93	46	164
4.2	Parama mokslinėms išvykoms	645	330	647
4.3	Mokslininkų stažuočių programa	-	17	720
4.4	Parama mokslo kūriniams	-	49	173
4.5	Parama mokslo renginiams	166	105	609
4.6	Tarybos atstovų dalyvavimas ES darbo grupėse	-	-	13
	Iš viso:	2120	1114	46314

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos mokslo taryboje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
2 priedas

LIETUVOS MOKSLO TARYBAI

Nacionalinės mokslo programos
Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis

Vykdyto grupės 2010 m. veiklos apžvalga

Nacionalinės mokslo programos *Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis* Vykdyto grupę sudaro prof. D. H. Pauža (KMU), prof. V. Būda (VU), dr. A. Augustaitis, dr. K. Arbačiauskas (GTC), dr. M. Stančikaitė (GTC), prof. S. Olenin (KU), Z. Duchovskienė (ŽŪM), S. Ališauskienė (AM) ir M. Pociūte (ŠMM). Vykdyto grupės vadovė – dr. M. Stančikaitė (GTC).

2010 metais įvyko keturi Vykdyto grupės posėdžiai: birželio mėn. 30d., liepos mėn. 30d., spalio mėn. 18d. ir lapkričio mėn. 18 d.. Pirmojo susitikimo metu buvo aptartos grupės veiklos gairės, programa pristatyta atvirame susitikime su Lietuvos mokslinė visuomene. Antrojo Vykdyto grupės posėdžio metu buvo patvirtinti I-ojo kvietimo programos mokslinių projektų konkurso rezultatai. Trečiojo posėdžio metu buvo patvirtintas mūsų šalies mokslininkų dalyvavimo BiodivERsA veiklos projekte, priklausančiame 6 Bendrosios programos ERA-NET projektų grupei, pasiūlyti atstovai į ekspertinę bei priežiūros grupes. Ketvirtasis 2010 m. Vykdyto grupės posėdis buvo skirtas susitikimui su atsakingais Nacionalinės mokslo programos *Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis* projektų vykdytojais bei LMT Mokslo finansavimo departamento ir Mokslo fondo atstovais, kuriame buvo aptartos projektų vykdymo eigoje iškilančios problemos, buvo ieškoma galimų jų sprendimo būdų.

Nacionalinės mokslo programos
Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis

Vykdyto grupės vadovė

dr. Miglė Stančikaitė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos mokslo taryboje atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolimesni veiksmai ⁵⁰	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data) ⁵¹
	Siekiant racionalaus, ekonomiško ir skaidraus valstybės biudžeto lėšų naudojimo:		
1.	Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo apraše nustatyti projektų mokslinių kryptų atrankos kriterijus		2011-12-31
2.	įvardinti ir nustatyti pridėtinių išlaidų pavadinimus ir dydžius nuo projektui skiriamų lėšų	Bus pakeistas Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašas, pavedant LMT pirmininkui įsakymu įvardyti leistinas pridėtines išlaidas pagal pavadinimus bei nustatyti didžiausius leistinus jų dydžius Bus priimtas LMT pirmininko įsakymas šiuo klausimu	2011-09-30
3.	nustatyti vidaus kontrolės procedūras atsakingiems asmenims nurodant jų pareigas ir atsakomybę, užtikrinant, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami vadovaujantis teisės aktais, išlaidos pagrįstos tinkamais dokumentais, lėšos skiriamos tik biudžetinėmis metais patirtoms išlaidoms dengti	Bus parengtas Mokslinių tyrimų projektų administravimo vadovas	2011-12-31
4.	atlikti patikras projektų vykdymo vietose, kad įsitikinti jog lėšos būtų naudojamos projektų vykdymo tikslams	Bus parengtas Patikrų atlikimo mokslinių tyrimų projektų vykdymo vietose tvarkos aprašas	2011-12-31
5.	finansinius bei techninius dokumentus tvarkyti valstybine kalba, kaip numatyta teisės aktuose	Sutartys su užsienio ekspertais bus sudaromos lietuvių ir anglų kalbomis	Nuolat
6.	nustatyti kriterijus, pagal kuriuos sukurti kūriniai vykdant projektus ir kūriniai, sukurti autorinių sutarčių pagrindu, būtų pripažįstami ilgalaikiu nematerialiuoju turtu ir patvirtinti jų pajamavimą tvarką	Taryba nėra projektų vykdytoja, todėl projektų įgyvendinimo metu sukurti kūriniai priklauso mokslo ir studijų institucijai ir (ar) projekto vykdytojui Projektų finansavimo sutartys, kurių forma patvirtinta Tarybos pirmininko 2011-04-12 įsakymu	2011-06-30

⁵⁰ Numatyta audituojamo subjekto.

⁵¹ Numatyta audituojamo subjekto.

		Nr. V-42, bus papildytos nuostata, kuria projektus vykdančios institucijos įpareigos mokslinių tyrimų projekto įgyvendinimo metu sukurtą ilgalaikį nematerialųjį turtą apskaityti ir pajamuoti vadovaujantis LR finansų ministro patvirtintu atitinkamu viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu.	
7.	nustatyti vidaus kontrolės priemones, kurios užtikrintų, kad Tarybos nariams už faktiškai dirbtą laiką būtų apmokėta teisės aktų nustatyta tvarka, papildomai nesudarant autorinių sutarčių dėl žodinių kūrinių	Bus peržiūrėtas tarybos valdybos 2010-03-01 nutarimas Nr. 7V-53 „Dėl Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	2011-09-30
8.	užtikrinti, kad autorinių sutarčių objektai atitiktų nurodytus teisės aktuose	Autorinių sutarčių objektai bus formuluojami pagal LR Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (Žin., 1999, Nr. 50-1598; 2003, Nr. 28-1125) nuostatas	2011-09-30
9.	užtikrinti, kad Tarybos pirmininkas nenusišalintų nuo įstaigos administravimo ir atliktų pareigas numatytas Tarybos nuostatuose	LMT pirmininko 2010-02-01 įsakymas Nr. V-7 pakeistas LMT pirmininko 2010-12-28 įsakymu Nr. V-113. Bus teikiamas LR Seimui LMT nuostatų pakeitimo projektas	2011-12-31 2011-09-30